

Kvalitet - hele vejen

Kvalitetskrav

Hatting-KS arbejder hele tiden på at forbedre sædproduktet. Kravene til kvaliteten er fastsat på grundlag af mange store insemineringsforsøg. Hatting-KS følger som minimum Dansk Svineproduktion "Regler for avl, drift og smittebeskyttelse på KS-stationer". Reglerne fastsætter kvalitetsnormer for sædproduktionen, herunder sædcelleantal, temperatur og hygiejne.

Sædtapperen sørger for, at orns identitet kommer rigtigt ind i EDB-systemet, og at sæden er så ren som muligt.

Sædopsamlingerne skannes ind via et strekkodesystem, og det er yderst sjældent, at der konstateres ombytninger.

Sædens hygiejniske kvalitet overvåges gennem et kimkontrolprogram.

Sædens tæthed måles på et meget nøjagtigt instrument, Nucleo-counter SP100. Sædcernes DNA-kerne indfarves, og derved kan kernerne tælles ved hjælp af fluorescens mikroskopi.

Hatting-KS' egne biler med klimastyring er et vigtigt led i temperaturkæden.

En professionel sædbedømmer vurderer alle sædopsamlinger i mikroskop, når sæden kommer ind i laboratoriet.

Sædkvaliteten udtrykkes med motiliteten, der er en samlet vurdering af sædens bevægelighed og andelen af unormale sædceller. Forsøgene viser, at motiliteten har stor betydning for befrugtningsevnen, og det er derfor vigtigt, at dårlig sæd kasseres.

Sædbedømmelsen betyder, at dårlig sæd kasseres. Desuden har det følgende konsekvenser, at ca. 15 procent af alle orner ender med at blive slagtet pga. dårlig sædkvalitet, og at godt 2 procent af alle nyindsatte orner aldrig kommer i produktion. Sædbedømmerne kommer på kursus i sædbedømmelse, og de følger løbende et træningsprogram.

Når sædens tæthed er målt, gennemgår sæden et fortyndingsforløb, der sikrer, at hver eneste sædpose indeholder mindst 1,75 mia. motile sædceller med meget lille variation. Det gennemsnitlige indhold i produktionsæd er ca. 2,0 mia. motile sædceller. Dette overvåges gennem et kontrolprogram, hvor tilfældigt udvalgte sædposer sendes til kontrol på et centralt laboratorium. Herudover gennemfører Videncenter for Svineproduktion uanmeldte kontrolbesøg og analyse af sæddoser.

Holdbarhed

Duroc-produktionssæd er fuldt befrugtningdygtigt efter 4 døgn. Det har et stort forsøg vist – se tabel. Resultatet skal ses på baggrund af de løbende kvalitetsforbedringer i sædproduktionen, og at Hatting-KS de senere år har leveret sæden i klimastyrede biler.

Produktionssæd er typisk blandinger af flere orner. Derfor kan resultaterne ikke udmiddelbart overføres til sæd fra enkeltorner. Enkelte orner kan have en kortere holdbarhed. Derfor er vores generelle anbefaling fortsat, at Navnesæd bør benyttes inden for 2½ døgn efter sædtapning. Forsøgsresultatet tyder dog på, at denne anbefaling har en god sikkerhedsmargin. En besætning vil derfor være dækket 100 procent ind med sæd ved levering 2 til 3 gange ugentligt.

Forsøg med sædens alder (VSP medd. 770. 2006)

Sædens alder ved første og anden inseminering	1 og 2 døgn	3 og 4 døgn
Kuld, stk.	1.766	1.634
Faringsprocent	86,9	85,4
Totalfødte grise pr. kuld, stk.	15,7	15,6

Opbevaring

Ornesæd er meget temperaturfølsom. Derfor er temperaturen nøje styret under hele fortyndingsprocessen. Ved temperaturer under 15 grader begynder sæden at tage skade og miste noget af befrugtningsevnen. Høje temperaturer øger sædens forbrug af energi, og forkorter dens holdbarhed. Dette forværres betydeligt, hvis temperaturen samtidig svinger meget. Sæden opbevares derfor bedst ved 16-18°C. Figuren viser det typiske temperaturforløb fra sædtapning til inseminering.

Sædpakken leveres i store plastposer. Bilerne fra Hatting-KS har derfor klimastyret varerum, eller klimaboxe, der sikrer sæden en optimal temperatur under udbringningen - både sommer og vinter.

Ved ankomst til besætningen skal Hatting-KS' chauffør kunne anbringe sædpakken i et klimastyret modtagerskab ved 16-18°C eller en isoleret modtagerboks. En modtagerboks skal være placeret i et rum ved 16-20°C. Når sæden er modtaget, skal den sæd, som ikke skal benyttes med det samme, hurtigst muligt anbringes i et klimaskab ved 16-18°C.

➔ A Orne tappes

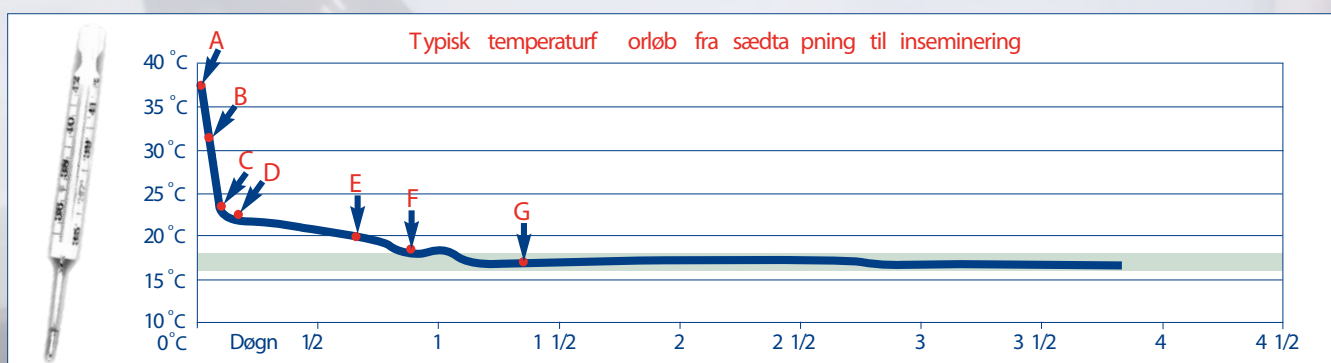
➔ B Sædfortynding

➔ C Fyldes i poser

➔ D Pakkes

➔ E Udbringning

➔ F Modtagelse

➔ G Klimaskab

